

תשורה

משמחת הנישואין של
יוסף וחייה מושקא שיחי' טייטלבוים

ויהי דגמלאו און
בשעה
ואבנין יסוי ערב

כ"א אלול ה'תשע"ז • כפר חב"ד, אה"ק.

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים יוסף שי' עב"ג הכלה מרת חיה מושקא תחי'.

התודה והברכה משוגרת בזאת לבני המשפחה, ידידים ומכרים שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את החתן והכלה שיחי' לאיווש"ט, בגו"ר.

תשורת גיליון זו יוצאת לאור בדומה להנהגתו הק' של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, בעת חתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע.

התשורה מחולקת לב' ענפים:

א. מכתבי הרבי להורי החתן והכלה שיחיו.

ב. תדפיס מתוך סדרת הספרים 'פנים לתורה' - פתגמי חסידות על סדר התנ"ך, המשנה והגמ' וכו', מתוך ספרי היסוד של אדמוה"ז 'תורה אור' ו'ליקוטי תורה' - ביוזמת מכון 'קרן זאב אריה'. נכתבו ועובדו בידי אחי הכלה הת' מנחם מענדל שיחי'.

יה"ר מהשי"ת שימי סגולה אלו - בהם המלך בשדה - יהוו הכנה ראויה לגאולה השלימה בה נוכל לחזות באור פני מלך חיים, ומשמחת חתונה זו נצעד לשמחת עולם, כאשר "ימלא שחוק פינו ולשוננו רינה".

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה

משה דובער הלוי ושרה שיחיו הבר
קרית מלאכי

אריה חיים וציפורה שיחיו טייטלבוים
ירושלים

כ"א אלול ה'תשע"ז

מכתב הרבי להורי החתן שיחיו

<p>RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y. 11213 493-9250</p>	<p>מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאוויטש</p> <p>770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ. י.</p> <p>בי"ה, כי"א מני"א תשמ"ו ברוקלין, נ. י.</p>
---	---

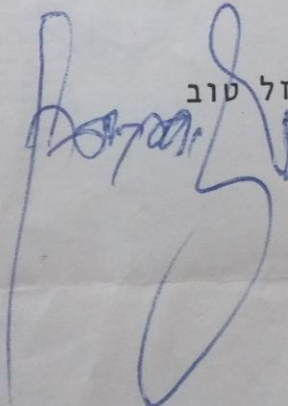
האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מוהי ארי' חיים שי' וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם בשעה טובה ומוצלחת,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתב הרבי להורי הכלה שיחיו

הבר - אורנשטיין -

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
ב"ה, כאן שבט תשנ"ב
ברוקלין, נ. י.

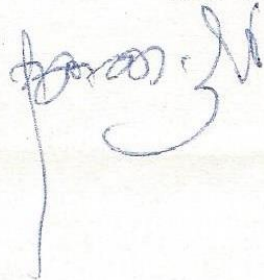
האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' משה דובער שי' הלוי
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ח' אדי"ר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N. Y. 11213

M. D. Heber

770

פנים לתורה

תדפיס קצר מתוך ספר בראשית

בראשית א, א

| בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים

מסופר במדרש לגבי בריאת העולם¹ "שבתחילה עלה במחשבה לברואתו במידת הדין; ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מידת רחמים ושיתפה למידת הדין". ובפירוש עניינה של 'מידת הדין' - מקובל לחשוב שהוא צמצום ומניעת ההשפעה.

אמנם דוחק לפרש כן, שהרי מידת הדין - הלא היא הגבורה - הינה אחת ממידותיו של הקב"ה, כלשון הפסוק² "לך הוי' . . . והגבורה", וידוע שעניינם של המידות הוא להחיות הנבראים מאין ליש, והכיצד נאמר שעניינה של בחי' עליונה זו הוא צמצום ומניעת ההשפעה.

ונראה לבאר עניינה של בחי' זו, שהוא תגבורת ('גבורה' מלשון תגבורת) חיות, גדולה שלא בערך מחיותה של בחי' החסד. וההבדל בין ב' הבחי', שחיותה של בחי' 'חסד' באה בבחי' קרירות, היינו שיורדת למטה ומתקבלת ומתפשטת אצל כולם, משא"כ חיותה של בחי' הגבורה באה בבחי' התגבורת רבה מאוד, וע"כ מי שאינו ראוי, אין בכוחו לקבל את ההשפעה הגדולה הזאת.

כך מתפרש ג"כ פסוק זה: בתחילה עלה במחשבתו ית' לברוא העולם במידת הדין בלבד, וראה שמחמת התגבורתה של השפעה זו אין ביכולת כל הנבראים לקבלה, וע"כ שיתף עמה מידת החסד.

(תורה אור נח ט, ג)

בראשית ב, י

| וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן

פירוש הפסוק ע"ד הרמז:

בשעת התפילה על האדם להתבונן בגדולתו ואחדותו ית', ולקבל על עצמו עול מלכות שמים. ובכדי שאור השכינה ישרה עליו גם לאחר מכן עליו לעסוק בתורה,

¹ ראה רש"י עה"פ (בראשית א, א), ב"ר יב, טו.
² דברי הימים א כט, יא.

וכאשר ילמד בהקדמת ההתבוננות הנ"ל, אזי ימשיך השראת השכינה גם בשעת לימודו.

לפ"ז יש לבאר לשון הפסוק: 'נהר' - הוא לשון המשכה, 'יוצא מעדן' - מהקב"ה שנק' עדן, והיא ההמשכה והגילוי אלוקות הנמשכים ע"י קבלת עומ"ש בעת התפילה. וזהו 'להשקות את הגן' - היינו ג"ן פרשיות התורה, שהמשכה זו פועלת יתרון גם בלימוד התורה, שגם בה תהיה השראת השכינה ע"י התבוננות וקבעומ"ש.
(תורה אור נח ט, ג)

ג

בראשית ו, ה

וְכָל יֵצֵר מַחְשֶׁבֶת לְבוֹ רַק רַע כָּל הַיּוֹם

ישנם שני אופנים לדון ולבחון כל דבר, במידת החסד - שבראיית הדבר נמשך ללמד עליו זכות ולבחנו לטוב, ובמידת הגבורה - שבראיית הדבר נמשך ללמד עליו חובה.

והנה קודם המבול נאמר³ "וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ, וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום. . . ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה", היינו שמטעם היות יצר לב האדם רע, על כן ניחם ה' על בריאתו ולכך הביא את מי המבול למחות הבריאה.

אמנם לאחר המבול נאמר "ויאמר ה' אל לבו, לא אסוף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם; כי יצר לב האדם רע מנעריו" - הרי שמסברא זו עצמה ש'יצר לב האדם רע', מצא ללמד זכות שלא יוסיף לקלל את האדמה בעבור האדם, היפך מה שמצא בתחילה ללמוד ממנה לחובה.

ויש לומר הביאור בזה, שבתחילה נמשך לעיין בו במידת הגבורה, ועל כן לימד עליו חובה והביא את מי המבול. אולם ע"י הקרבת הקורבנות של נח, עלה ברצונו להמשיך גילוי מדת החסד ללמד עליו זכות.

(תורה אור נח ט, ג)

ד

בראשית ו, יז

וְאֲנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מֵיִם עַל הָאָרֶץ

לכאורה יש לעיין מדוע עלה ברצונו לשחת הארץ והאנשים החוטאים ע"י מבול דווקא, והלא הקב"ה הוא 'כל יכול', ובכוחו להעבירם מן העולם ברגע אחד אף ללא המבול.

³ בראשית ו, ה-ז.

אך הביאור בזה, שמטרת המבול הייתה עבור טהרת הארץ, משום שנתקלקלה ע"י החטאים, וכמ"ש⁴ "כי מלאה הארץ חמס". ולכך הביא הקב"ה את מי המבול על מנת שיטהרו את הארץ, ע"ד המקוה שמטהר את הטובלים בו.

(תו"א ח"י שרה ח, ג)

ה

בראשית י"א, ז

**וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשָׂפָה אֶחָת לְכֻלָּם .. וְעַתָּה לֹא יִבְצֵר מֵהֶם
כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת .. הֲבֵה נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם**

לכאורה כתוב זה אינו מובן כלל, שהרי ברצון הבורא ית' ישק כל דבר, ודבר פשוט הוא שלא יוכלו לבצע זממם שאיננו ברצון הבורא, ומדוע 'לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות'?

ויש לומר הביאור בזה, ובהקדים הידוע שישנם ב' אופני השפעת חיות לנבראים: א. חיות הנשפעת לעושי רצונו ית', שעל מנת לקבלה יש לשמור על ציווי הבורא ולהיות בביטול אליו; ב. חיות הנשפעת לעוברי רצונו, אלו המנגדים לה' ולתורתו, הנק' חיות מבחי' 'אחוריים דקדושה' היות שהקב"ה נותן אותה "כמאן דשדי בתר כתפוי" - כאדם המעניק מתנה לשונאו בלית ברירה, למרות שחפצו הפנימי הוא שלא לתת.

ולגבי אנשי דור הפלגה - הרי שלא רצו לקבל מהחיות הנשפעת לעוברי רצונו, מחמת היותה מבחי' 'אחוריים דקדושה'. אך מאידך גם לא רצו לקבל מהחיות הנשפעת לעושי רצונו, משום שעל מנת לקבלה יש להיות בביטול לקדושה, ובחטאם לא רצו זאת. וע"כ גמרו בליבם לקבל ממדירגת שם הוי' שהיא גבוהה יותר מב' המדריגות הנ"ל, בחשבם שעל ידי שיהיו באחדות ואחוה יוכלו להמשיך דרגה גבוהה זו, כידוע שמעלת האחדות נשגבה היא עד מאוד, ואפילו אחדות רשעים.

וזהו מה שבנו מגדל גבוה, שבהיותם רועי צאן שכל אחד מרחיק לכת, ואפשר שיגרום הדבר לריחוק הלבבות, החליטו לבנות מגדל גבוה הנראה לכל אחד ואחד מהם, שע"י שיראוהו יוכלו להתקבץ שם יחדיו ולא יפרדו איש מרעהו.

ולכך נאמר בכתוב ש'לא יבצר מהם' דבר, משום שנמשכת חיות עליונה מאוד במקום האחדות. ולכך אמר הקב"ה 'הבה נרדה ונבלה שם שפתם' - שע"י שיפזרום לא יוכלו להיות באחדות הרשעים ולקבל חיות מהמדריגה העליונה הנ"ל.

(תורה אור נח י, ב)

⁴ בראשית ו, יג.

6

בראשית יא, ד

וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם

..

יש לבאר משמעותן של דברים ע"פ הפנימיות, ובהקדים המבואר בתורת החסידות, אשר בעבודת ה' ישנן ב' תנועות - 'רצוא' ו'שוב', כאשר עניינה של תנועת ה'רצוא' הוא תשוקת האדם וחפצו להעפיל מעלה ולהיכלל בבורא ית' מחמת אהבתו אליו ללא גבולות, ואילו עניינה של תנועת ה'שוב' הוא תנועת ירידת האדם לעולם הזה, הבאה מתנועת הביטול שבנפשו - לבטל רצונו לרצון הבורא ית', שתכלית כוונתו הוא בהישאר הנפש בגוף דווקא, לקיים התורה ומצוותיה בעולם הזה.

ובתורת הקבלה מכונות ב' הבחינות הנ"ל 'מוחין דאבא' - היינו ספירת החכמה, ו'מוחין דאמא' - היינו ספירת הבינה, כאשר ספירת הבינה שייכת לתנועת הרצוא וכלות נפש האדם, ואילו ספירת החכמה שייכת לתנועת השוב, לקיים תכלית כוונת הבריאה.

אמנם בהיעדר תנועת ה'שוב' ובנוכחות תנועת ה'רצוא' לבדה, אפשר שהקליפות והסט"א ינקו חיותם ממנה (ודוגמה לזה מעניין התפילה - שכאשר התפלל האדם בהתלהבות רבה, הנה עליו לעסוק בתורה מיד וללא שהות, משום שבהעדרה תוכל ההתלהבות הנשגבת לסור לתאוות העולם הזה).

והנה מבואר בדברי רז"ל⁵ שהתורה כולה הינה שמותיו של הקב"ה, שהוא השם הטוב. ועפ"ז יש לומר ע"פ הפנימיות, דזהו מה שביקשו אנשי דור הפלגה 'ונעשה לנו שם' - היינו שרצו לפגום בשם הטוב, שתהיה תנועת הרצוא לבדה ללא תנועת השוב, ואזי תוכל להיות יניקת הקליפות והסט"א.

(לקוטי תורה מצורע כד, ג)

7

בראשית יב, ב

וְהָיָה בְרָכָה

תכלית ירידת והשתלשלות העולמות היא לצורך עלייה, להפוך ולהאיר חושך הקליפה באור הקדושה. ולכך נברא האדם, שעליו הוטלה השליחות להשלים משימה זו, ע"י לימוד התורה וקיום המצוות.

⁵ רמב"ן בהקדמתו עה"ת. ועוד.

וזוהו 'והיה ברכה' - שהוטל על האדם ציווי השליחות, 'וְהָיָה', לפעול 'ברכה', היינו להבריך (מלשון 6 "המבריך את הגפן", שמשמעותו 'המוריד את הגפן') ולהמשיך אור הקדושה בעולם הזה, עד שהקליפה - הנמצאת בעולם הזה בהתגברות - תואר לגמרי באור הקדושה.

(לקוטי תורה ואתחנן ב, א)

ח

בראשית כג, א

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים

יש לבאר הפסוק ברובד הפנימי, אודות סדר ההשתלשלות:

הדרגה הנעלית שלמעלה מהשכל, בחינת 'מאה שנה', יורדת להתלבש בשכל, ולשם כך היא מצטמצמת ממהותה האמיתית, ורק עשירית ממנה יורדת להתלבש בשכל, כך שמ'מאה שנה' באים אנו ל'עשרים שנה', כלומר לספירת החכמה והבינה - הנקראים 'תרין רעין דלא מתפרשין' - שיחדיו עולים לחשבון עשרים.

ולאחר מכן, באים אנו לשבעת המידות, שכל אחת מהן עולה למספר אחד בלבד, ולא לעשר - כמו הספירות חכמה ובינה - מפני שעל מנת להוריד את השכל למידות יש לצמצם אותן, שתומשך רק עשירית מהן. ומכיון שהם נפרדים ושונים זה מזה, נאמר בהם 'שבע שנים', בניגוד לספירת החכמה והבינה שיחדיו נקראים 'עשרים שנה'.

וכל הירידות הללו מתבצעות ע"י 'שרה' - שהוא כינוי לספירת המלכות, שעניינה לרדת ולצמצם את הדרגות הגבוהות, על מנת שירדו להתלבש למטה.

(לקוטי תורה ברכה צג, א)

ט

בראשית כג, טז

אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁקֶל כֶּסֶף עִבְרִי לְסִיחָר

הנה ידוע שישנם שני אופנים באהבת ה':

א. אהבה הבאה ע"י ההתבוננות, שעל כל אדם מוטל לבוא אליה. והוא ע"י שמתבונן איך שכל העולמות בטלים אליו ית' בביטול גמור, ומה שנראים כמציאות בפ"ע אינו אלא שקר המעלים על האמת, מפני שאף לאחר שנבראו הרי הם בטלים לקב"ה כבתחילה.

⁶ משניות כלאיים רפ"ז.

ב. אהבה הבאה שלא ע"י עבודת האדם - הנק' 'אהבה רבה', שמצד רום מעלתה אינה יכולה לבוא בסיבת ההתבוננות, כי אם שבאה ונמשכת מאתו ית'.

ובפסוק זה נרמזת האהבה העליונה הבאה מלמעלה. דהנה ידוע ש'כסף' הוא מלשון כיסופין ותשוקה, ע"ד לשון הכתוב⁷ "נכסף נכספת לבית אביך", שעניין זה רומז לאהבה העליונה בה כיסופי האדם ותשוקתו היא לדבוק בה' חיי החיים. וגודלה של אהבה זו נרמזת בדברי הפסוק 'עובר לסוחר' - מלשון דבר הסובב 'סחור סחור', שקאי על האור ה'סובב כל עלמין' הנעלה מהעולמות - השייך לבחינת אהבה זו, שמחמת גודלה אינה יכולה לבוא בסיבת ההתבוננות.

ביאור זה נרמז ג"כ בדברי הזוהר על פסוק זה, שכתב⁸ "ארבע מאות שקל כסף - בחי' ד' מאות עלמין דכסופין לעלמא דאתי".

(תורה אור פו, ד)

בראשית כז, א

וַיְהִי כִּי זָקַן יַצְחָק וַתִּכְהַן עֵינָיו מֵרָאֵת וַיִּקְרָא אֶת עֵשָׂו בְּנֹו הַגְּדֹלּ.

יש לבאר ע"פ הפנימיות רצון יצחק אבינו לברך את עשו על פני יעקב, ובהקדים שכל הברכות ומצוות התורה - שהם המשכת גילוי אלוקות למטה - ניתנו על מנת להכניע ולהפוך את הקליפות והסט"א, שיאירו גם הם באור הקדושה.

ומטעם זה לא ניתנה התורה לאבות הקדושים, כי אם לאחר יציאת מצרים - מפני שהאבות היו מרכבה לאלוקות, שהיו בטלים בתכלית לרצון הבורא, ולכך לא היו צריכים להמשכת הגילוי למטה, משא"כ לאחר יציאת מצרים שהיו ישראל במצב ירוד.

ויש לומר שזהו הטעם שרצה יצחק לברך את עשו על פני יעקב - שהיה בטל לאלוקות - דהנה מבואר במדרש⁹ שתוכן ברכתיו היה אודות התורה, והיינו שחפץ שעל ידי התורה יוכנעו כוחות הרע שבבנו עשו, שיאירו באור הקדושה.

אולם כיון שעשו הינו מהרע הגמור - לא ניתן להכניעו ולהאירו באור הקדושה, ולכך לא צלחה דרך זו, ונמצא לבסוף שבירך את בנו יעקב, שלמרות שכנ"ל האבות אינם צריכים להמשכת הגילוי שנפעל ע"י התורה - מפני שבטלים הם בתכלית לרצון הבורא, הנה המשכת הברכות הייתה על מנת להעבירם לזרעו אחריו.

(לקוטי תורה בחוקותי מט, א)

⁷ בראשית לא, ל.

⁸ זח"א קכג, ב.

⁹ ב"ר פס"ו, ג.

בראשית כז, לה

בַּא אַחִיךָ בְּמַרְמָה

כלל גדול בעבודת ה', שבבוא האדם להתעסק עם ענייני העולם, כגון אכילה ושתייה, לא יתעסק בהם למלאות תאוות ליבו, כי אם לשם שמים - שיוכל על ידם לעבוד את הבורא כראוי, וכתוצאה מכך יתבררו ניצוצות הקדושה שבהם.

והוא עומק הכתוב 'בא אחיך במרמה' - שלא תהיה ביאת האדם והתעסקותו עם ענייני העולם באחוה ודביקות, כ'אחיך'. כי אם 'במרמה' - שכביכול 'מרמה' את הגשמיות, שמשתמש בה, אולם כוונתו לשם שמיים.

(לקוטי תורה בלק עד, ג)

בראשית כה, כז

וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אַהֲלִים

מבואר בתורת החסידות, שע"י קיום המצוות בסו"מ ועש"ט האדם ממשיך על עצמו את האור האלוקי שלמעלה מהעולמות, שיתגלה בו באופן מקיף.

ועפ"ז יש לבאר משמעות הכתוב ע"פ הפנימיות - אודות קיום המצוות בסו"מ ועש"ט, שזהו השייכות ליעקב - מלשון עקב, שכשם שהעקב שברגל שייך לעניין המעשה בפועל (שרק הוא נרגש בו בגלוי), כך גם המצוות שייכות למעשה בפועל.

ו'ישב אהלים' - רומז על ב' אופני המשכת האור האלוקי, המתגלות באופן מקיף כאוהלים, ע"י העבודה בב' הקוים דסו"מ ועש"ט.

(לקוטי תורה בלק עד, ג)

בראשית ל, מ

וְהַכְּשָׁבִים הַפְּרִיד יַעֲקֹב

מבואר בתורת החסידות, אשר בבהמות ישנו בטבע בריאתם עניין הביטול, שלכך נשמעות בקל לרצון האדם, והיינו משום ששרשם ממדרגה גבוהה ששם בטלים הם לאלוקות בביטול עצום, ולכך גם כשנתלבשו בגשמיות העולם ניכר בהם טבע הביטול.

ומכל הבהמות ישנו טבע זה בייחוד אצל הכבשים, כנראה בחוש שנכנעים הם ביתר שאת מבשאר הבהמות, והיינו משום שהבקר והעיזים - שרשם מבחי' הגבורה, ואילו שורש הכבשים הוא מבחי' התפארת שעניינה רחמים - שמבואר בתורת החסידות שהיא תכונה של ביטול, ולכך ניכר בהם הביטול ביתר שאת.

ויש לומר שעניין זה מרומז בכתוב כאן 'והכבשים הפריד יעקב' - משמע שישנה שייכות בין מידתו של יעקב - שהיא התפארת - לבין שרשם של הכבשים.

(לקוטי תורה אמור לז, א)

יד

בראשית לב, כט

וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשִׁים וְתוֹכַל

כמה שלבים ישנם בעבודת התשובה. ראשית על האדם לסור מרע לבל ישוב עוד לכסלה. לאחר מכן עליו להוסיף אומץ בעשיית טוב, ולבסוף עליו גם לעמול בלימוד התורה.

וב' השלבים הראשונים שייכים ל'יעקב' - מלשון עקב, שלא נרגש בו בגלוי כי אם כוח המעשה, וכך עניינם של המצוות הוא מעשה בפועל. והשלב השלישי והנעלה יותר שייך ל'ישראל' שהוא שם המעלה.

ועפ"ז יש לבאר דברי הכתוב 'לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל; כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל' - שהדרך לבוא לשלב השלישי והנעלה, השייך ל'ישראל', הוא רק ע"י שהאדם 'משתרר' קודם על שם אלוקים שעניינו העלם והסתר, היינו שנלחם בכל עוז ותעצומות בקיום המצוות בסו"מ ועש"ט, ואזי יכול להגיע לשלב השלישי והנעלה.

(לקוטי תורה בלק עד, ד)

טז

בראשית לט, א

וַיֹּסֶף הוֹרֵד מִצְרַיִם

יש לבאר משמעותו הפנימית של הכתוב, ובהקדים מה שמצינו שעל מנת לעורר השפעתו של איש החסד עד"מ, יש לקרוא לו בשם ותואר החסד, ואזי תתעורר בליבו מידה זו להשפיע חסדו. ועד"ז הוא למעלה, שעל מנת שהבורא ית' ישפיע חיותו

לנבראים ע"י מידותיו הקדושות, על הנבראים 'לעורר' כביכול מידותיו, על ידי שקוראים ומשבחים הבורא בשמותם.

והנה, י"ב השבטים היו 'מרכבה' לאלוקות, היינו שכל ימיהם לעולם היו בטלים לקב"ה, כביטול המרכבה אל הרוכב, ומחמת רום מעלתם - עניינם לעורר מידותיו הקדושות של הבורא, שישפיע על ידם החיות לישראל. אמנם עניינו הפנימי של יוסף שונה משאר השבטים - שעניינו להוריד ולהמשיך לנבראים למטה את ההשפעה ש'עוררו' שאר השבטים.

ועפ"ז יש לבאר משמעות הכתוב, דהנה השפעת החיות לנבראים הינה ירידה גדולה ועצומה עבור הבורא, משום שאין ערוך כלל בין גדולתו העצמית למה שהוא יורד להשפיע לנבראים. ועפ"ז יש לומר שמה שיוסף 'הורד' - הכוונה בזה שמחמת שפעל שתהיה המשכת החיות האלוקית לנבראים, הרי שגרם ירידה גדולה ועצומה כביכול עבור הבורא, ובפרט שהירידה היא 'מצרימה' - שהחיות מצטמצמת לפי גבולי ומיצרי העולם.

(תורה אור הוספות ויחי קב, א)

טז

בראשית מג, ל-לא

וַיְמַהֵר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל אָחָיו וַיִּבְקֶשׁ לְבָכוֹת וַיָּבֵא הַחֲדָרָה וַיִּבֶן שָׁמָּה. וַיִּתְּאֶפֶק וַיֹּאמֶר שִׁמּוֹ לַחֵם

ישראל נקראו על שמו של יוסף, כמ"ש¹⁰ "נוהג כצאן יוסף" - היינו שבורא העולם מנהיג את ישראל - שהם צאן מרעיתו - הנקראים על שמו של יוסף.

וביאור הדברים בעבודת האדם את קונו, אשר כשם שנכמרו רחמיו של יוסף על בנימין אחיו, כך צריך כל איש מישראל לעורר רחמים על נשמתו הנקראת 'בנימין' - ע"ש בן אוני, כלומר בן של צערי, ע"ש שירידתה למטה גורמת לה צער רב.

והתעוררות הרחמים על הנשמה, צריכה להיות מעומק הלב, כפי שנאמר לגבי יוסף 'ויבקש לבכות, ויבא החדרה ויבך שמה', ע"ד הכתוב¹¹ "במסתרים תבכה נפשי", שהיא הבכייה מנבכי הלב.

אולם למרות גודל ועוצם ההתעוררות, הרי שישנו צורך גם בעניין נוסף, המתואר בהמשך הכתוב לגבי יוסף - 'ויתאפק, ויאמר: שימו לחם', שעניינו בעבודת ה' - לחדול מההתעסקות ברגש ההתעוררות לטובת לימוד התורה הנקראת לחם. והיינו שישנו צורך בב' התנועות בעבודת ה': התעוררות רגש הרחמים מחד ולימוד התורה מאידך.

¹⁰ תהלים פ, ב.

¹¹ ירמיה יג, ז.

וכבר נאמר על כגון זה בזוה"ק¹² "חדוה תקוע בלבאי מסטרא דא ובכייה תקוע בלבאי מסטרא דא", כלומר: חדוה ממלאת את ליבי מצד אחד ובכייה מן הצד האחר, כשמשמעות הדבר כאן היא - חדוה ממלאת את ליבו של האדם מלימוד התורה שלו - מהצד האחד, אולם בכייה ממלאת את ליבו מהתעוררות רגש הרחמים - מהצד השני.

(לקוטי תורה בהר מ, ד)

יך

בראשית מח, כב

אֲשֶׁר לִקְחָתִי מִיַּד הָאֶמְרִי בְּחַרְבִי וּבְקִשְׁתִּי

ותירגם אונקלוס: 'בחרבי ובקשתי - בצלותי ובבעותי', כלומר: בתפילתי ובבקשתי.

ויש לבאר ע"פ הפנימיות השייכות שבין החרב לעניין התפילה ושבין הקשת לעניין הבקשה, דיש לומר ש'חרבי' הרומזת לעניין התפילה - קאי על ברכות ק"ש, וכמ"ש בזוהר¹³ שרמ"ח תיבות ק"ש הם רומח וחרב כנגד הקליפות. ו'בקשתי' - שהוא גם מלשון בקשה, קאי על הבקשות שבתפילת שמו"ע.

דהנה ההבדל בין החרב לקשת, שהחרב מועילה להילחם רק מול האויב הקרוב, משא"כ הקשת יכולה להיזרק למרחקים ולהרוג את האויב הנמצא שם, וככל שימשוך בה יותר - כך תעוף למרחק רב יותר. וכן הוא ההבדל בין ברכות ק"ש לבקשות שבתפילת שמו"ע, שעניינה של קריאת שמע הוא קירוב האדם לקב"ה מתוך דביקות ותנועה של מס"נ. אמנם עניין הבקשות שבתפילת שמו"ע נשגבות יותר, דאז שרוי האדם בתכלית הביטול לקב"ה, וככל שיבטל וישפיל עצמו יותר, כך יזכה שעבודתו תגיע גבוה יותר, למדרגה גבוהה יותר - כשם שריחוק הקשת יקבע לפי המשיכה בה קודם לכן - ואזי ימשיך על עצמו ביתר שאת רחמים רבים מהקב"ה.

(תורה אור הוספות ויחי קג, א)

יח

בראשית מט, יב

חֲכָלִי עֵינַיִם מֵיָיִן

פירושו הפנימי של הכתוב נסוב אודות אהבת ה' הבאה בבחי' ראייה, שהיא מדריגה גבוהה ונשגבה, הנק' 'אהבה בתענוגים'. וכמו עד"מ היונים המסתכלים זה על זה, שמתענגים מראייה זו, כך יהיה קשר האהבה בין האדם לקונו בדביקות נפלאה

¹² ח"ב רנה, א. א. זח"ג עה, א.

¹³ זח"ג רעב, א.

ועצומה, עד שיהיו עיניו וליבו כל הימים רק לאהוב את ה', וכלשון הזוהר¹⁴ "לאסתכלא ביקרא דמלכא".

וזהו פירוש הכתוב 'חכלילי עיניים מייך': 'חכלילי עיניים' - הוא אדמומיות העיניים הבאה מחמת תוקף ותשוקת האדם, שמשתוקק שתאיר בו אהבת ה' הבאה בבחי' ראייה, הנמשלת בפסוק ל'עיניים'. אך על מנת לזכות לגילוי אהבה זו, על האדם להתייגע במשך ימות החול ולהגיע לאהבת ה' בדרגות הנמוכות יותר, ואזי יזכה לגילוי אהבה נשגבה זו ביום השבת, וכמ"ש¹⁵ "וקראת לשבת עונג" - שאז באה האהבה שהיא בבחי' עונג.

ומשמעינו הכתוב שאהבה זו בבחי' 'חכלילי עיניים' באה 'מייך', היינו שגילוי אהבה זו הוא ע"י בחי' 'יין' - היינו יינה של תורה, וזאת משום שניתן להגיע לגילוי אהבה נשגבה זו הבאה ביום השבת רק ע"י הקדמת העבודה במשך ימות החול, שישנו צורך בלימוד התורה בהם, ורק לאחמ"כ יוכל האדם לבוא ל'אהבה בתענוגים' המתגלית ביום השבת.

(תורה אור ויחי מז, ג)

¹⁴ ראה זהר מקץ קצט, א.
¹⁵ ישעיה נח, יג.